

**AZ EURÓPAI UNIÓ
TANÁCSA**

**Brüsszel, 2013. december 17.
(OR. en)**

17952/13

**ELARG 176
COWEB 190**

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Dátum: 2013. december 17.

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 17837/13 ELARG 173 COWEB 188

Biz. dok. sz.: 14942/13 ELARG 136 COWEB 145

Tárgy: **A BŐVÍTÉS, VALAMINT A STABILIZÁCIÓS ÉS TÁRSULÁSI
FOLYAMAT**

– A Tanács következtetései

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a bővítésről, valamint a stabilizációs és társulási folyamatról szóló, a Tanács által 2013. december 17-én elfogadott tanácsi következtetéseket.

ÁLTALÁNOS ÜGYEK TANÁCSA

**A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEI A BŐVÍTÉSRŐL, VALAMINT A STABILIZÁCIÓS ÉS
TÁRSULÁSI FOLYAMATRÓL**

BŐVÍTÉSI STRATÉGIA

1. Az Európai Tanács által 2006. december 14–15-én jóváhagyott, megújított bővítési konszenzussal és a 2012. december 11-i tanácsi következtetésekkel összhangban a Tanács üdvözli a „Bővítési stratégia és a legfontosabb kihívások 2013–2014” (Húsz évvel Koppenhága után, Először a legfontosabbakat – jogállamiság, demokrácia és a gazdaság) című, 2013. október 16-i bizottsági közleményt, a „Törökország”, „Montenegró”, „Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság”, „Szerbia”, „Albánia”, „Bosznia-Hercegovina” és „Koszovó”^{*} című, az elért eredményekről szóló jelentéseket, valamint az Izlandról szóló jelentést, és tudomásul veszi az azokban foglalt következtetéseket és ajánlásokat.
2. A bővítési politika továbbra is az Európai Unió kulcsfontosságú politikája, amely előmozdítja a békét, a demokráciát és a stabilitást Európában, valamint lehetővé teszi az EU számára, hogy jobban meg tudja válaszolni a globális kihívásokat. Az EU húsz évvel ezelőtt megállapodott azokról a koppenhágai kritériumokként ismert feltételekről, amelyeket az EU jövőbeli tagállamainak teljesíteniük kell a csatlakozáshoz. Tíz éve, a 2003-ban Theszalonikiben tartott csúcstalálkozón az EU megismételte, hogy egyhangúlag támogatja a nyugat-balkáni országok európai perspektíváját. Ezen országok az EU szerves részévé fognak válni, amint teljesítik a megállapított kritériumokat. Mind Horvátország 2013. július 1-jei uniós csatlakozása az EU 28. tagállamaként, mind pedig a Szerbia és Koszovó által 2013 áprilisában elért, történelmi jelentőségű megállapodás határozottan és jól láthatóan tanúskodik a bővítési, valamint a stabilizációs és társulási folyamat átalakító és stabilizáló erejéről.

---

^{*} Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244/99. sz. ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

3. A bővítési folyamat sikeréhez továbbra is létfontosságú a megújított bővítési konszenzus következetes végrehajtása, amely a kötelezettségvállalások megszilárdítására, méltányos és szigorú feltételrendszerre, jobb kommunikációra, valamint az Uniónak az új tagállamok integrálásával kapcsolatos, valamennyi dimenziót érintő képességére épül, és amelynek során minden országot a saját érdemei szerint ítélnek meg. A Tanács üdvözli, hogy az igazságszolgáltatásra és az alapvető jogokra, valamint a jog érvényesülésére, a szabadságra és a biztonságra vonatkozó tárgyalásokkal kapcsolatos új megközelítés, amelyet az EU elsőként Montenegróval kapcsolatban alkalmaz, és amely a korábbi csatlakozási tárgyalások tapasztalataira épül, a jogállamiság kérdéseit a csatlakozási folyamat középpontjába helyezi. Mindez létfontosságú a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem területére vonatkozó meggyőző eredmények felmutatásához. A Tanács e tekintetben várakozással tekint az Europollal ezeken a területeken folytatandó további együttműködés és a tagállamokkal való szorosabb együttműködés elé, valamint üdvözli a Bizottság azon szándékát, hogy az Europol specifikus elemzéseire támaszkodva minden egyes nyugat-balkáni ország tekintetében intenzívebbé tegye a szervezett bűnözéssel kapcsolatos vizsgálatait és a Tanácsnak való beszámolást. A jogállamiság a gazdasági fejlődés, valamint a kedvező üzleti és befektetési környezet biztosítása szempontjából is kulcsfontosságú kérdés. A Tanács üdvözli a Bizottság azon javaslatát, amely a bővítési folyamatban részt vevő országokkal a gazdasági kormányzásról folytatott párbeszéd megerősítésére irányul, hogy ezáltal segítsenek ezen országoknak a gazdasági kritériumok teljesítésében és a gazdasági reformok, a versenyképesség és a munkahelyteremtés területein való jobb felkészülésben. A Tanács e tekintetben várakozással tekint az arról folytatandó további megbeszélések elé, hogy hogyan javítható a két- és többoldalú párbeszéd a bővítési folyamatban részt vevő országokkal, többek között a jelentős nemzetközi pénzügyi intézményekkel folytatott együttműködésen keresztül, a jelenlegi bővítési keretre és struktúrára építve.

4. A Tanács a vonatkozó tanácsi következtetésekkel összhangban újílag hangsúlyozza annak fontosságát, hogy már a bővítési folyamat korai szakaszában határozottan foglalkozni kell a bővítési folyamatban részt vevő országokat érintő kulcsfontosságú kihívásokkal. A Tanács nyugtázza, hogy a Bizottság kezdeményezéseket szándékozik tenni ezen a téren. E kulcsfontosságú kihívások közé tartoznak mindenekeelőtt a következők: a jogállamiság, a demokráciát garantáló intézmények működése, a politikai befogadás, az alapvető és az emberi jogok, ideértve a véleménynyilvánítás szabadságát és a kisebbségekhez tartozó személyek jogait is, a nemzeti kisebbségekkel szembeni megkülönböztetésmentes bánásmód a bővítési folyamatban részt vevő országokban, valamint a kiszolgáltatott csoportokkal, így a romákkal, valamint a leszbikus, homoszexuális, biszexuális, transznemű és interszexuális (LMBTI) személyekkel szembeni megkülönböztetés problémájának kezelése. Ezenkívvül továbbra is a bővítési folyamat lényegi részét alkotja a regionális együttműködés és a jószomszédi kapcsolatok, amelyek hozzájárulnak a jóléthez, a stabilitáshoz, a megbékéléshez, valamint a lezáratlan kétoldalú kérdések és a múlt örökségének kezelését elősegítő környezet megteremtéséhez.
5. A Tanács üdvözli a bővítési folyamathoz pénzügyi segítségnyújtás formájában – elsősorban a Előcsatlakozási Támogatási Eszközön (IPA) keresztül – nyújtott támogatást. Várakozással tekint az új IPA elindítása elé, amely a 2014–2020-as többéves pénzügyi keret időtartama alatt az előcsatlakozási támogatás nyújtásának új kerete lesz, és várja annak még inkább stratégiai és koherens módon történő alkalmazását. Növelni kell a civil társadalom szerepét is, mind a kormányzati szervek segítségével végrehajtott programokban, mind pedig az uniós támogatás közvetlen kedvezményezettjeként.
6. A Tanács továbbra is nagy jelentőséget tulajdonít a bővítési politika hitelességének, hiszen az kulcsfontosságú a reformok lendületének megőrzéséhez az érintett országokban, valamint ahhoz is, hogy a tagállamokban a közvélemény támogassa a bővítést.

TÖRÖKORSZÁG

7. A Tanács újólaj megerősíti, hogy nagy fontosságot tulajdonít az EU és Törökország közötti kapcsolatoknak. Törökország tagjelölt ország és kulcsfontosságú partner az Európai Unió számára. Dinamikus gazdasága jelentősen hozzájárul az európai kontinens egészének jólétéhez. Az aktív és hiteles csatlakozási tárgyalások, amelyek tiszteletben tartják az EU kötelezettségvállalásait és a megállapított feltételeket, valamint az EU–Törökország viszony e következtetésekben érintett összes többi dimenzióját, lehetővé teszik majd az EU és Törökország közötti viszonyban rejlő lehetőségek teljes körű kibontakoztatását. A Tanács ezzel összefüggésben üdvözli, hogy megkezdődtek a regionális politikával és a strukturális eszközök összehangolásával foglalkozó 22. fejezetre vonatkozó tárgyalások Törökországgal. Mindkét félnek érdekében áll, hogy megőrizzük a csatlakozási tárgyalások most visszanyert lendületét. A törökországi reformok tekintetében továbbra is az EU-nak kell a referenciapontnak maradnia, mindenekelőtt a jogállamiság, valamint az alapvető jogok és szabadságok területén. Törökországnak – a kritériumok és a tárgyalási keretben meghatározott követelmények teljesítésében való előrelépés, valamint az EU-val szembeni szerződéses kötelezettségeinek tiszteletben tartása révén – módjában áll felgyorsítani a tárgyalások ütemét.
8. A Tanács emlékeztet Törökország fontos regionális szerepére és a tágabb szomszédságában való aktív szerepvállalására. Hangsúlyozza, hogy Törökország stratégiai elhelyezkedése többek között az EU energiabiztonsága szempontjából fontos. A Tanács e tekintetben hangsúlyozza a közös érdekű külpolitikai kérdésekkel kapcsolatos párbeszéd és együttműködés további fejlesztésének fontosságát, és üdvözli, hogy az EU és Törökország közötti rendszeres politikai párbeszéd intenzívebbé vált. A Tanács különösen elismeri Törökországnak a szíriai válsággal kapcsolatban vállalt szerepét, mindenekelőtt az erőszak elől a határon túlra menekülő szíriaiaknak nyújtott jelentős humanitárius támogatás tekintetében. A Tanács üdvözli továbbá az EU és Törökország közötti, a terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos élénk párbeszédet. Ezt az együttműködést tovább erősíti majd, ha Törökország további fontos jogszabályokat fogad el a terrorizmus elleni küzdelem területén. A Tanács emlékeztet arra, hogy a Kurd Munkáspárt (PKK) szerepel a terrorista szervezetek uniós listáján. A tárgyalási kerettel összhangban a Tanács továbbra is arra ösztönzi Törökországot, hogy az EU-t kiegészítve és vele együttműködésben dolgozza ki külpolitikáját, és azt fokozatosan igazítsa hozzá az uniós politikákhoz és álláspontokhoz.

9. A Tanács üdvözli, hogy Törökország jelentős előrelépést tett a reformok terén, és hogy folyamatos elkötelezettséget mutat a politikai reformokra vonatkozó ütemterv mellett. Továbbra is szorgalmazza, hogy Törökország dolgozzon ki olyan reformokat, amelyek biztosítják a fékek és ellensúlyok rendszerét, és ezáltal maradéktalanul garantálják a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség és a jogállamiság érvényesülését és az emberi jogok tiszteletben tartását, ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait is. A Tanács újfent hangsúlyozza, hogy kulcsfontosságú ezeknek az elveknek az európai normákkal összhangban történő alkalmazása. A Tanács meglelégedéssel nyugtázza továbbá, hogy Törökországban egyre fontosabb és aktívabb szerepet játszik a civil társadalom, amelyet – mint legitim szereplőt – támogatni és bátorítani kell.
10. A Tanács üdvözli a következő jelentős és kedvező fejleményeket is: az ombudsmani hivatal és a nemzeti emberi jogi intézet működőképessé válása, a nők jogai és a nemek közötti egyenlőség területén hozott intézkedések, a harmadik igazságügyi reformcsomag végrehajtásának folytatása és a negyedik igazságügyi reformcsomag elfogadása és végrehajtásának megkezdése, a biztonsági erők polgári felügyeletének további megszilárdítása, valamint az alapítványokról szóló törvény folytatódó végrehajtása. A nemrég elfogadott demokratizálási csomag szintén további pozitív reformok ígérletét hordozza.
11. További, hosszú távú erőfeszítésekre lesz még szükség, különösen az alapvető jogok és szabadságok jogi és gyakorlati érvényesítésének javítása terén, többek között a véleménynyilvánítás szabadsága, a gyülekezési és a vallásszabadság, a tulajdonjogok tiszteletben tartása, valamint az Emberi Jogok Európai Bírósága minden határozata végrehajtásának fokozása területén. Foglalkozni kell a bűnüldöző szervek által a tiltakozókkal szemben alkalmazott erőszak kérdésével, és az ilyen eseteket alaposan ki kell vizsgálni. A tömegtájékoztatás szabadságának gyakorlati korlátozása, többek között az írók, újságírók, egyetemi tanárok és az emberi jogok védelmezői ellen indított bírósági ügyek nagy száma, a weboldalak gyakori és aránytalan betiltása, valamint a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos jogszabályok túl széles körű alkalmazása szintén komoly aggodalomra adnak okot. Az igazságszolgáltatás függetlenségének, pártatlanságának és hatékonyságának megszilárdítása továbbra is különös fontossággal bír. A Tanács hangsúlyozza, hogy Törökországnak gondoskodnia kell arról, hogy a reformokat, többek között az új alkotmányra vonatkozókat az európai normákkal összhangban dolgozzák ki, hogy azok maradéktalanul megfeleljenek a koppenhágai politikai kritériumoknak.

12. A Törökország délkeleti részén fennálló helyzetet illetően a Tanács határozottan támogatja a török kormány által megindított, jelenleg is folyamatban lévő békefolyamatot, és bízik abban, hogy ez a kezdeményezés véget vet a terrorizmusnak, elősegíti a kurd kérdés politikai megoldását, valamint a régió gazdasági és társadalmi fejlődését. A Tanács a folyamat előbbre vitele érdekében minden érintett felet erőteljesebb szerepvállalásra ösztönöz.
13. [Az EU üdvözli a visszafogadási megállapodás aláírását, valamint azt, hogy az Európai Bizottság és a török hatóságok párbeszédet kezdtek a vízumliberalizációról. Várakozással tekint a visszafogadási megállapodás mihamarabbi megerősítésére, valamint annak az összes tagállam tekintetében teljes körű és tényleges végrehajtása elé. A vízumliberalizációról folytatott párbeszéd során a Bizottság teljesítményalapú megközelítést fog alkalmazni, és az előrelépés feltételül szabja, hogy Törökország ténylegesen és következetesen végrehajtsa a vízumliberalizációs ütemtervben szereplő követelményeket az EU és tagállamai tekintetében.] Emlékeztetve arra, hogy Törökország az Unióba irányuló illegális bevándorlás egyik legfőbb tranzitországnak számít, a már meglévő kétoldalú visszafogadási megállapodások és a hasonló megállapodásokban szereplő visszafogadási intézkedések megfelelő végrehajtása továbbra is kiemelt fontosságú kérdés marad. Ezzel összefüggésben a külföldiekről és a nemzetközi védelemről szóló törvény elfogadása jelentős előrelépést jelent a migráció és a menekültügy területén.
14. A tárgyalási kerettel, valamint a korábbi európai tanácsi, illetve tanácsi következtetésekkel összhangban a Tanács újólal megerősíti, hogy Törökországnak egyértelműen el kell köteleznie magát a jószomszédi kapcsolatok, valamint a vitáknak az Egyesült Nemzetek Alapokmányával összhangban történő békés rendezése mellett, beleértve szükség esetén a Nemzetközi Bíróság bevonását is. Az Unió ezzel összefüggésben ismételten mély aggodalmát fejezi ki, és felszólítja Törökországot arra, hogy kerüljön minden olyan fenyegetést, súrlódási lehetőséget vagy tagállam ellen irányuló fellépést, amely árthat a jószomszédi kapcsolatoknak, és hátráltathatja a viták békés rendezését. Az EU emellett újfent hangsúlyozza az uniós tagállamok valamennyi szuverén jogát, többek között azt, hogy az uniós vívmányokkal és a nemzetközi joggal, így az ENSZ Tengerjogi Egyezményével összhangban kétoldalú megállapodásokat kössenek, valamint feltárják és kiaknázzák természeti erőforrásaikat, továbbá hangsúlyozza, hogy tiszteletben kell tartani a tagállamok parti tengereik feletti szuverenitását.

15. A Tanács – emlékeztetve a 2006. december 11-i következtetéseire és a 2005. szeptember 21-i nyilatkozatára – mély sajnálattal állapítja meg, hogy Törökország az ismételt felhívások ellenére továbbra is megtagadja a társulási megállapodás kiegészítő jegyzőkönyvének teljes körű, megkülönböztetésmentes, valamennyi tagállam vonatkozásában való végrehajtására vonatkozó kötelezettsége teljesítését, ami pedig jelentős lendületet adhatna a tárgyalási folyamatnak. Amennyiben e kérdésben nem történik előrelépés, a Tanács fenntartja 2006-os intézkedéseit, amelyek folyamatosan hatással lesznek a tárgyalási folyamat általános előrehaladására. Emellett Törökország sajnálatos módon továbbra sem ért el előrelépést a Ciprusi Köztársasággal való kapcsolatainak elengedhetetlen rendezésében. A Tanács felkéri a Bizottságot, hogy a továbbiakban is kísérje szorosan figyelemmel az összes olyan kérdést, amelyet az Európai Közösségnek és tagállamainak a 2005. szeptember 21-i nyilatkozata említ, és soron következő éves jelentésében számoljon be ezekről. A Tanács mindezek alapján – a 2006. december 11-i és a 2011. december 11-i következtetéseivel összhangban – továbbra is szorosan nyomon fogja követni és felül fogja vizsgálni az elért eredményeket. A Tanács ismételten felszólít a további késedelem nélküli előrelépésre.
16. Amint azt a tárgyalási keretben is hangsúlyozták, a Tanács elvárja, hogy Törökország aktívan támogassa a ciprusi problémának az ENSZ keretében, az ENSZ Biztonsági Tanácsának vonatkozó határozatai szerint és az Unió alapját képező elvek tiszteletben tartása mellett történő, igazságos, átfogó és életképes rendezésére irányuló, folyamatban lévő tárgyalásokat. Egy ilyen átfogó rendezéshez kulcsfontosságú Törökország elkötelezettsége és kézzelfogható hozzájárulása.

IZLAND

17. A Tanács emlékeztet arra, hogy az Izlanddal folytatott csatlakozási tárgyalások már előrehaladott szakaszba jutottak, mindazonáltal nyugtázza az izlandi kormánynek a csatlakozási tárgyalások szüneteltetésére vonatkozó döntését.
18. A Tanács hangsúlyozza, hogy meggyőződése szerint Izland csatlakozása mindkét fél számára előnyökkel járna, és készen áll arra, hogy a tárgyalási keret követelményeivel összhangban folytassa a tárgyalási folyamatot, amennyiben Izland a tárgyalások újrakezdése mellett dönt.

MONTENEGRÓ

19. A Tanács üdvözlí a csatlakozási tárgyalások, valamint az egyes tárgyalási fejezetek átvilágítása tekintetében elért eredményeket, továbbá az igazságszolgáltatással és az alapvető jogokkal, valamint a jog érvényesülésével, a szabadsággal és a biztonsággal foglalkozó fejezetre vonatkozó új megközelítés alkalmazását a tárgyalási kerettel összhangban. Megelégedéssel nyugtázza, hogy mindkét fejezettel már a tárgyalások korai szakaszában foglalkoznak. A Tanács emlékeztet arra, hogy a tárgyalások haladása a Montenegró által a csatlakozásra való felkészülés terén elért eredményeknek megfelelően alakul majd, ideértve a stabilizációs és társulási megállapodás szerinti kötelezettségeinek teljesítését.
20. A Tanács üdvözlí mindazokat az eredményeket, amelyeket Montenegró az elmúlt egy évben ért el, ideértve az igazságszolgáltatás megerősítését célzó alkotmánymódosításokat, valamint az igazságszolgáltatással és az alapvető jogokkal, illetve a jog érvényesülésével, a szabadsággal és a biztonsággal foglalkozó fejezetre vonatkozó átfogó cselekvési tervek elfogadását is. Montenegró folytatta továbbá a stabilizációs és társulási megállapodás szerinti kötelezettségeinek teljesítését, és továbbra is aktív szerepet tölt be a régióban. A Tanács megelégedéssel nyugtázza Montenegró szerepvállalását a regionális együttműködés további fejlesztésében.
21. Montenegrónak most még intenzívebben kell folytatnia a reformfolyamatát, hogy orvosolja a Bizottság 2013. október 16-i jelentésében megjelölt hiányosságokat. Külön figyelmet kell fordítania arra, hogy még jobb eredményeket mutasson fel a jogállamiság területén, valamint a szervezett bűnözéssel és a korrupcióval szembeni küzdelemben, a magas szinten elkövetett eseteket is beleértve. A Tanács ezzel összefüggésben várakozással tekint az igazságszolgáltatással és az alapvető jogokkal, illetve a jog érvényesülésével, a szabadsággal és a biztonsággal foglalkozó fejezetre vonatkozó, fent említett cselekvési tervek kellő időben történő, maradéktalan végrehajtása elé. Ehhez mélyreható és tartós politikai reformokra lesz szükség. Az e területeken elért eredmények határozzák majd meg a tárgyalások egészének ütemét. További erőfeszítéseket kell tenni az alkotmánymódosítások végrehajtása, a politikai befogadás fokozása, a véleménynyilvánítás szabadságának és a polgárok közintézményekbe vetett bizalmának garantálása, a közigazgatási reformstratégia végrehajtása – többek között Montenegró uniós vívmányok alkalmazására való kapacitásának biztosítása –, az átpolitizáltság kérdésének kezelése és az átláthatóság fokozása, valamint az üzleti környezet javítása érdekében.
22. A Tanács várakozással tekint a csatlakozási konferencia 2013. december 18-i ülése elé, és reméli, hogy ez alkalommal további eredményeket sikerül majd elkönyvelni.

NYUGAT-BALKÁN

23. A Tanács újólal megerősíti, hogy egyértelműen elkötelezett a nyugat-balkáni országok európai perspektívája mellett, amely továbbra is alapvető fontosságú a régió stabilitása, megbékélése és jövője szempontjából. A Tanács a 2012. decemberi tanácsi következtetésekkel összhangban újólal megerősíti továbbá, hogy az Európai Tanács által 2006. december 14–15-én jóváhagyott megújított bővítési konszenzusnak megfelelően, a koppenhágai politikai kritériumok és a stabilizációs és társulási folyamat keretében méltányos és szigorú feltételrendszerre van szükség. A Tanács emlékeztet arra, hogy a nyugat-balkáni országokkal fennálló kapcsolatokhoz ezen országok uniós csatlakozásáig továbbra is a stabilizációs és társulási folyamat nyújt közös keretet.
24. A regionális együttműködés és a jószomszédi kapcsolatok a stabilizációs és társulási folyamat alapvető fontosságú elemei. A Tanács üdvözli, hogy a nyugat-balkáni országok további eredményeket értek el a regionális együttműködés és megbékélés terén, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy valamennyi érintett félnek biztosítania kell e folyamat inkluzív jellegét. A Tanács teljes körűen támogatja a délkelet-európai együttműködési folyamat keretében és a folyamat operatív szervében, a Regionális Együttműködési Tanácsban folyó munkát. Ez az inkluzív fórum – elsősorban a többek között a nemzeti cselekvési tervek keretében elért eredmények mérésére szolgáló nyilvános nyomon követési eljárás kialakítása révén – koordinálja és nyomon követi a Délkelet-Európa 2020 stratégia végrehajtását. A nyugat-balkáni érintett feleknek biztosítaniuk kell, hogy a közöttük fennálló esetleges viták ne érintsék hátrányosan mindegyikük közös célját, az uniós tagság felé való haladást. A fennálló vitákat és vitás kérdéseket a nemzetközi joggal és az elfogadott elvekkel összhangban kell megoldani, többek között [a jogilag kötelező erejű megállapodások], például a jogutódlási kérdésekről szóló megállapodás végrehajtása révén. A Tanács a stabilizációs és társulási megállapodások hatályos rendelkezéseivel összhangban a regionális együttműködéssel kapcsolatos kétoldalú egyezmények megkötését is szorgalmazza.
25. A Tanács megállapítja, hogy továbbra is kulcsfontosságú feladatnak kell tekinteni az olyan kérdéseket, mint a háborús bűncselekmények, az eltűnt személyek, a menekültek visszatérése, minden kisebbség védelme, valamint az egyenlő jogok biztosítása minden állampolgár számára, és nyomatékosítja, hogy ezekkel a kérdésekkel teljes körűen foglalkozni kell. Ami a háborús bűncselekményeket illeti, a Tanács hangsúlyozza, hogy foglalkozni kell a büntetlenség kérdésével és biztosítani kell az elszámoltathatóságot, valamint kiemeli, hogy teljes körűen együtt kell működni az ICTY-vel és az EULEX keretében létrejött különleges nyomozó testülettel, és segíteni kell azok munkáját.

26. A Tanács – miközben elismeri, hogy a vízumliberalizáció fontos eredmény a polgárok számára – ösztönzi a Bizottságot, hogy nyomonkövetési mechanizmusa révén továbbra is szorosan kísérje figyelemmel a vízumliberalizáció valamennyi feltételének teljesítését. Hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a nyugat-balkáni országok tovább folytassák a kisebbségek régió belüli társadalmi-gazdasági integrációjára irányuló erőfeszítéseket. A Tanács sürgeti az érintett nyugat-balkáni országok hatóságait, hogy a nemzetközi emberi jogi kötelezettségekkel összhangban hozzanak meg minden szükséges intézkedést a vízummentes utazási rendszerrel kapcsolatos visszaélések ellen annak érdekében, hogy biztosítható legyen a rendszer korlátozásoktól mentes további működése, valamint arra ösztönzi az érintett országokat, hogy továbbra is konstruktívan működjenek együtt az Európai Unióval a migrációs áramlások kezelése területén.
27. A Tanács hangsúlyozza a jogállamiság fontosságát, különösen a szervezett bűnözés és a korrupció elleni küzdelem területén – amely immár stabilan a csatlakozási folyamat egyik központi elemének számít –, valamint kiemeli a gazdasági kormányzás és a versenyképesség jelentőségét, ideértve az üzleti környezet és az államháztartás igazgatásának javítását célzó szakpolitikákat is. A Tanács hangsúlyozza, hogy folytatni kell az e területeket érintő reformok végrehajtását.

SZERBIA

28. A Tanács a 2013. júniusi, az Európai Tanács 2013. június 27–28-i ülése által jóváhagyott következtetéseivel összhangban üdvözli a Bizottság 2013. október 16-i jelentését az elért eredményekről, valamint a külügyi és biztonságpolitikai főképviselő 2013. december 16-i levelében foglalt értékelést az EU közvetítésével folyó párbeszéd keretében elért megállapodások megvalósításáról.
29. A Tanács elfogadja a Szerbiával folytatandó csatlakozási tárgyalásokra vonatkozó általános uniós álláspontot, beleértve a tárgyalási keretet is. Az első kormányközi konferenciára 2014 januárjában fog sor kerülni. A Tanács az eddigiekhez hasonlóan szorosan figyelemmel kíséri, hogy Szerbia továbbra is elkötelezetten törekszik-e arra, hogy látható és fenntartható eredményeket érjen el a Koszovóval fennálló kapcsolatok normalizálásában – ideértve az eddig elért megállapodások végrehajtását is – annak érdekében, hogy Szerbia és Koszovó is továbbhaladhasson az európai integráció útján, ugyanakkor egyikük se gátolhassa a másikat ezen törekvéseiben, továbbá azzal a perspektívával, hogy mindkét fél képes legyen jogainak teljes mértékű gyakorlására és feladatainak teljesítésére.

30. A Tanács – ebben az új szakaszban, emlékeztetve korábbi következtetéseire – felhívja Szerbiát, hogy fordítson különös figyelmet a jogállamiságra, különösen az igazságszolgáltatás reformjára, a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemre, a közigazgatás reformjára, a fő intézmények függetlenségére, a médiaszabadságra, az üzleti környezet tökéletesítésére és a kiszolgáltatott csoportok, különösen a romák jogainak és befogadásának javítására, valamint a kisebbségek védelmére vonatkozó jogszabályok tényleges végrehajtására, a nemzeti kisebbségekkel szembeni megkülönböztetésmentes bánásmódra Szerbia teljes területén, továbbá a szexuális irányultság, illetve nemi identitás szerinti megkülönböztetés problémájának kezelésére. Szerbiának ezenkívül továbbra is konstruktívan részt kell vennie a regionális együttműködésben, és meg kell erősítenie kapcsolatait a szomszédos országokkal. A Tanács várakozással tekint a közelmúltban parafált, a stabilizációs és társulási megállapodáshoz csatolt jegyzőkönyv gyors és átlátható végrehajtása elé.
31. Szerbiának továbbra is ténylegesen együtt kell működnie az EULEX-szel, és aktívan közre kell működnie annak elérésében, hogy az EULEX teljes körűen és akadályoztatás nélkül tudja teljesíteni megbízatását.

MACEDÓNIA VOLT JUGOSZLÁV KÖZTÁRSASÁG

32. A Tanács megjegyzi, hogy a tavaly év végén a parlamentben történt eseményeket követően kialakult politikai válság a parlament működését is befolyásoló, mély ellentéteket szült a politikai pártok között, és megmutatta, hogy az ország érdekében konstruktív politikai együttműködésre van szükség. A Tanács üdvözli, hogy az uniós menetrend továbbra is az ország stratégiai prioritása, és hogy az ország további eredményeket ért el a tagsággal járó kötelezettségek vállalására való képességének javítása terén. A Tanács ezenfelül üdvözli a csatlakozási folyamatról szóló magas szintű párbeszéd keretében a legtöbb kiemelt területen – többek közt a lezáratlan bírósági ügyek felszámolása és a korrupció elleni harc terén – elért eredményeket.

33. A Tanács hangsúlyozza a meglevő jogi és politikai keretek tényleges végrehajtásának és érvényesítésének jelentőségét. Különös figyelmet kell fordítani a jogállamiságra, ideértve az igazságszolgáltatás függetlenségét, valamint a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem terén további eredmények elérését. Továbbra is aggodalomra ad okot a szólásszabadság és általánosságban a média helyzete. Le kell zárni az etnikumok közötti kapcsolatok szempontjából különösen fontos ohridi keretmegállapodás felülvizsgálatát, és ajánlásait végre kell hajtani. A romastratégiát proaktívan kell végrehajtani. Ahogyan az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala a választások kapcsán megállapította, foglalkozni kell a párt és az állam közötti különbség elmosódásával. Küzdeni kell a magas munkanélküliség ellen, és meg kell erősíteni az államháztartás igazgatását.
34. Az Európai Tanács 2008. júniusi következtetéseiben, valamint az Általános Ügyek és Külkapcsolatok Tanácsának 2008. decemberi következtetéseiben foglaltaknak megfelelően a továbbiakban is alapvető fontosságú a jószomszédi kapcsolatok fenntartása, amelynek része, hogy a név kérdésre az ENSZ égisze alatt tárgyalásos úton kölcsönösen elfogadható megoldást találjanak. A név kérdéséről régóta folyó vitát haladéktalanul és véglegesen le kell zárni. A Tanács nyugtázza az ENSZ-mediátorral a közelmúltban történt kapcsolatfelvételt. A jószomszédi kapcsolatok általános fontosságára tekintettel a Tanács nyugtázza, hogy folytatódtak a magas szintű egyeztetések Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság és Bulgária között, és várakozással tekint az elé, hogy az egyeztetések nyomán konkrét intézkedések és eredmények szülessenek.
35. A Tanács nagymértékben egyetért a Bizottság azon értékelésével, hogy a politikai kritériumok továbbra is kielégítően teljesülnek, és tudomásul veszi a Bizottság azon ajánlását, hogy Macedónia Volt Jugoszláv Köztársasággal kezdődjenek meg a csatlakozási tárgyalások. Az Európai Tanács a Macedónia Volt Jugoszláv Köztársasággal folytatandó csatlakozási tárgyalások megkezdésére vonatkozó esetleges határozatának meghozatala céljából a Tanács – a csatlakozási folyamatról szóló magas szintű párbeszéd keretében indított reformok, ezen belül a március 1-jei politikai megállapodás további végrehajtásáról, valamint a jószomszédi kapcsolatok előmozdítása, illetve a név kérdésének tárgyalásos úton történő, kölcsönösen elfogadható megoldása érdekében tett érzékelhető lépésekről benyújtandó bizottsági tájékoztató alapján – 2014-ben vissza fog térni a kérdésre.

ALBÁNIA

36. A Tanács 2012 decemberében a tagjelölt státusz megadásáról való döntés céljából felkérte a Bizottságot, hogy azonnal tegyen jelentést számára, amint Albánia elérte a szükséges előrehaladást, és a jelentésben vegye figyelembe azokat a további intézkedéseket is, amelyeket Albánia a korrupció és a szervezett bűnözés elleni – többek között proaktív nyomozásokkal és az ilyen ügyek büntetőeljárás alá vonásával történő – küzdelem érdekében hozott. A Tanács ezzel összefüggésben üdvözli, hogy Albánia többpárti konszenzussal elfogadta a legfontosabb igazságügyi, közigazgatási és a parlamenttel kapcsolatos reformintézkedéseket, továbbá üdvözli a júniusi parlamenti választások sikeres megrendezését. A Tanács üdvözli, hogy Albánia további intézkedéseket hozott a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem terén, valamint azt, hogy az új kormány elkötelezett a probléma megoldása iránt, és fokozta erőfeszítéseit e területen. Arra ösztönzi továbbá a hatóságokat, hogy tartsák fenn ezt a lendületet. A Tanács a Bizottság által benyújtandó jelentés alapján meg fogja vizsgálni a korrupció elleni stratégiák és az igazságügyi reformstratégiák, illetve a közelmúltban elfogadott vonatkozó jogszabályok végrehajtásának folytatását, valamint – többek között – a szervezett bűnözés területén folytatott proaktív nyomozásoknak és az ilyen ügyek büntetőeljárás alá vonásának folytatódó tendenciáját. Az említett jelentés fényében és feltéve, hogy Albánia továbbra is az eddig elért biztató eredményekre épít, a Tanács várakozással tekint az Albániának – az Európai Tanács általi jóváhagyás függvényében – 2014 júniusától tagjelölt státuszt adó határozatra.
37. A Tanács a 2011. december 5-i következtetéseivel összhangban megjegyzi, hogy az Európai Tanács – a bevált gyakorlatnak megfelelően – akkor fogja fontolóra venni a csatlakozási tárgyalások megkezdését, ha a Bizottság az értékelésében megállapítja, hogy Albánia már elérte a tagsági kritériumoknak való megfelelés szükséges szintjét. A Tanács, emlékeztetve a Bizottság 2010. évi véleményére és a 2012. december 11-i tanácsi következtetésekben meghatározott feltételekre, hangsúlyozza, hogy Albániának teljesítenie kell a kulcsfontosságú prioritásokat ahhoz, hogy meg lehessen indítani a csatlakozási tárgyalásokat. A Tanács hangsúlyozza mindenekelőtt, hogy az országnak fokoznia kell az erőfeszítéseit a jogállamiság területén, különösen az igazságszolgáltatás reformja, a szervezett bűnözés és a korrupció elleni küzdelem, valamint az emberi jogokat és a megkülönböztetésmentességet érintő politikák tekintetében, többek között a kisebbségekkel kapcsolatban, valamint a velük való egyenlő bánásmódot, továbbá a tulajdonjogok érvényesítését illetően. A reformok folyamatos és tartós végrehajtása is elengedhetetlen. A Tanács üdvözli a kulcsfontosságú prioritásokról folytatott magas szintű párbeszéd megindítását.

38. Hangsúlyozza, hogy Albánia uniós jövőjének biztosítása szempontjából létfontosságú, hogy a kormány és az ellenzék konstruktív és tartós párbeszédet folytasson az uniós csatlakozáshoz kapcsolódó reformokról. Ösztönzi az albán kormányt, hogy folytassa a gazdasági kormányzás és a befektetési környezet javítására irányuló szakpolitikák megvalósítását. Üdvözli Albánia folyamatos, konstruktív elkötelezettségét a regionális együttműködés és a jószomszédi kapcsolatok iránt. Ezek továbbra is lényegi kérdések.

BOSZNIA-HERCEGOVINA

39. A Tanács ismételten hangsúlyozza, hogy egyhangúlag támogatja Bosznia-Hercegovina mint teljes területi integritással bíró, szuverén és egyesített ország európai uniós perspektíváját. E célból a Tanács újólág megerősítette a 2011. márciusi és az azt követő tanácsi következtetéseket és az azokban meghatározott stratégiát.
40. A Tanács súlyos aggályainak ad hangot azzal kapcsolatban, hogy az uniós integrációs folyamat elakadt, mivel Bosznia-Hercegovina politikai vezetése részéről hiányzik a kellő politikai akarat, és folytatódik a megosztó retorika eszközének alkalmazása. A régió többi országa előrelépéseket tesz, ám Bosznia-Hercegovina lemaradásban van. Az ország vezetőinek további késedelem nélkül megállapodásra kell jutniuk az Emberi Jogok Európai Bírósága által a Sejdic-Finci ügyben hozott ítélet végrehajtásáról ahhoz, hogy az ország tovább haladhasson az EU felé vezető úton. Továbbra is hiteles erőfeszítésekre van szükség e tekintetben ahhoz, hogy a stabilizációs és társulási megállapodás hatályba léphessen. Ahhoz, hogy a tagsági kérelem hiteles legyen és azt az EU mérlegelhesse, kulcsfontosságú a Sejdic-Finci ügyben hozott ítélet teljes körű végrehajtása. Bosznia-Hercegovinának ezenkívül sürgősen létre kell hoznia egy az uniós ügyekre vonatkozó koordinációs mechanizmust, hogy egységes álláspontot képviseljen az EU-val kapcsolatos kérdésekben. A Tanács megállapítja, hogy e mechanizmus hiánya miatt a Bizottságnak el kellett halasztania az IPA II-ről folytatandó további megbeszéléseket, és sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Bosznia-Hercegovina ebben az évben már IPA-forrásoktól esett el amiatt, hogy az ország vezetői nem voltak képesek megfelelni az EU előírásainak.

41. Elengedhetetlen kötelezettség a háborús bűncselekmények megfelelő kezelése is. Garantálni kell, hogy az áldozatoknak és családjaiknak igazságot szolgáltatassanak, és támogatni kell a társadalom megbékélését célzó átfogó erőfeszítéseket mind Bosznia-Hercegovinán belül, mind a régió egészében. Minden háborús bűncselekménnyel gyanúsított magánszemélyt bíróság elé kell állítani. A Tanács e tekintetben aggályait fejezi ki egyes közelmúltbeli ügyek kezelésével kapcsolatban, amikor is háborús bűncselekményekért és népirtásért elítélt személyeket szabadon bocsátottak.
42. A Tanács nyugtázza, hogy több, a Bizottság által a strukturált igazságügyi párbeszéd keretében tett ajánlás végrehajtása folyamatban van. A Tanács üdvözli a régóta várt népszámlálás zökkenőmentes lebonyolítását, ami a minden szinten elvégzett alapos előkészítésnek, valamint az EU és más nemzetközi szervezetek támogatásának volt köszönhető. A Tanács várakozással tekint az eredmények közzététele elé, és elvárja, hogy azokat figyelembe vegyék a szakpolitikák kialakításában, különösen a szociális és a gazdaságpolitika területén.
43. Az ország előtt nagy jelentőségű feladatok állnak. Fokozott figyelmet kell fordítani a jogállamiság területére, ideértve az igazságszolgáltatás reformját, a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelmet, a háborús bűncselekmények ügyét, a közigazgatási reformot, a véleménynyilvánítás szabadságát, többek között az újságírók megfélemlítésének eseteit, valamint a megkülönböztetésmentesség kérdését, egyebek között a romák vonatkozásában is. További gazdasági reformokra is szükség lesz a gyenge üzleti környezet javítása érdekében, valamint annak érdekében, hogy az ország egységes gazdasági térséget alkosson.
44. A Tanács felszólítja Bosznia-Hercegovinát álláspontjának sürgős felülvizsgálatára annak érdekében, hogy minél előbb véglegesíteni lehessen az ideiglenes megállapodás / a stabilizációs és társulási megállapodás kiigazítását, Bosznia-Hercegovina Horvátországgal folytatott hagyományos kereskedelmére alapozva.

KOSZOVÓ

45. A Tanács a 2013. júniusi, az Európai Tanács 2013. június 27–28-i ülése által jóváhagyott következtetéseivel összhangban üdvözli a Bizottság 2013. október 16-i jelentését az elért eredményekről, valamint a külügyi és biztonságpolitikai főképviselő 2013. december 16-i levelében foglalt értékelést az EU közvetítésével folyó párbeszéd keretében elért megállapodások megvalósításáról.

46. A Tanács nyugtázza a stabilizációs és társulási megállapodásra irányuló tárgyalások megnyitását, valamint a Bizottság azon szándékát, hogy a tárgyalásokat 2014 folyamán lezárja, a jogállással kapcsolatos tagállami álláspontok sérelme nélkül. A Tanács az eddigiekhez hasonlóan szorosan figyelemmel kíséri, hogy Koszovó továbbra is elkötelezetten törekszik-e arra, hogy látható és fenntartható eredményeket érjen el a Szerbiával való kapcsolatok normalizálásában – ideértve az eddig elért megállapodások végrehajtását is – annak érdekében, hogy Koszovó és Szerbia is továbbhaladhasson az európai integráció útján, ugyanakkor egyikük se gátolhassa a másikat ezen törekvéseiben, továbbá azzal a perspektívával, hogy mindkét fél képes legyen jogainak teljes mértékű gyakorlására és feladatainak teljesítésére.
47. A Tanács felszólítja Koszovót, hogy a javasolt stabilizációs és társulási megállapodás szerinti követelmények teljesítése érdekében összpontosítson a reformok végrehajtására. Felhívja továbbá Koszovót, hogy a jövő évben tartandó általános választások előtt elegendő idővel, európai és nemzetközi gyakorlatok alapján reformálja meg jogi keretét. Különös figyelmet kell fordítani a szervezett bűnözés és a korrupció elleni küzdelemre, az igazságszolgáltatás és a közigazgatás reformjának folytatására, az emberi és alapvető jogok, valamint a kisebbségekhez tartozó személyek jogainak biztosítására, továbbá a kereskedelmi kérdések kezelésére. A jogállamiságról folytatott strukturált párbeszéd, a vízumliberalizációs párbeszéd és a stabilizációs és társulási párbeszéd fontos szerepet játszik a koszovói reformtörekvések irányításában. A Tanács felszólítja Koszovót, hogy fokozza gazdasági reformtörekvéseit.
48. Koszovónak továbbra is ténylegesen együtt kell működnie az EULEX-szel, és aktívan közre kell működnie annak elérésében, hogy az EULEX teljes körűen és akadályoztatás nélkül tudja teljesíteni megbízatását.